

MEMÒRIA 2008

Ingrés de fons

El dia 26 de novembre va tenir lloc, a l'edifici de l'Autoritat Portuària de Tarragona, la signatura del conveni de cessió en règim de comodtat de documentació històrica de la Capitania Marítima de Tarragona. Concretament són 822 rols de despatx d'embarcacions i 4 lligalls de fulls d'assentament de vaixells de pesca, alguns dels quals són de mitjan segle XIX.

El rol de despatx és un procediment administratiu que duen a terme les capitànies marítimes per comprovar que els vaixells i embarcacions civils compleixen els requisits exigits per la normativa legal i les autoritzacions necessàries per dedicar-se a l'activitat que declaren.

La informació que contenen aquests llibres és molt rica ja que va des de les característiques tècniques de l'embarcació: any i lloc de construcció, nom del constructor fins a les dades del propietari, els possibles canvis de nom que hagi sofert, la llista de la tripulació amb les seves dades i el càrrec que ocupen a bord, així com altres dades significatives com el certificat de navegabilitat.

El personal tècnic de l'Arxiu està elaborant l'inventari d'aquesta documentació per poder-la posar el més aviat possible a disposició dels usuaris i persones interessades.

Premi d'Investigació

Aquest any 2008 s'ha convocat la tercera edició del **Premi d'Investigació Port de Tarragona** les bases del qual es van presentar el mes d'abril. Cal

recordar que el certamen està dotat amb 6.000 euros i que el seu objectiu és fomentar la investigació i els estudis sobre el Port de Tarragona i el seu entorn més immediat. El termini màxim per a presentar els treballs finalitza el desembre de 2009.

Consultes

L'any 2008 s'han gestionat 350 consultes, fetes tant pel personal de l'administració portuària (183) com per usuaris externs (159). Un total de 88 préstecs, dels quals 35 corresponen a la secció de Biblioteca i la resta a documentació d'arxiu pròpiament dita.

Destaquen també les consultes fetes a l'Arxiu fotogràfic (56) per part, especialment, dels mitjans periodístics de la ciutat: *Diari de Tarragona* o *El Punt*, però també per usuaris particulars que han utilitzat el servei per a les seves investigacions, o d'altres centres d'arxiu com l'Arxiu Municipal de Valls o l'Arxiu Municipal de Cambrils.

Procediment de transferències de documentació

Malgrat que la seva redacció s'inicià l'any 2007, en aquest any 2008, es va incorporar al Manual de Procediments de l'APT, el *Procediment de Transferència de Documentació a l'Arxiu Central i consultes*, redactat amb format ISO juntament amb els companys de Planificació i Desenvolupament Estratègic de l'APT. Amb aquest document, eina imprescindible i a l'abast de qualsevol usuari de l'APT registrat, l'Arxiu del Port, té procedimentades les operacions de transferència de documentació, consulta, préstec i reproducció de documents.

El 2008 hi ha hagut 17 transferències de documentació a l'Arxiu que han suposat la incorporació de 170 noves unitats d'instal·lació.

Digitalització de fons

Han continuat en aquest any 2008 les tasques de digitalització de la documentació microfilmada del Fons Junta Protectora de les Obres del Port (1790-1836). Part d'aquesta documentació ja pot ser consultada pels nostres usuaris a la Sala de Lectura de l'Arxiu.

Biblioteca, Hemeroteca i Documentació

A finals d'any, concretament el mes de desembre, es va donar a conèixer, tant als usuaris de l'Arxiu, com al personal de l'administració portuària, així com a centres d'arxiu i culturals d'arreu (a través de la plataforma Arxiforum), la nova aplicació de gestió de la Biblioteca de l'Arxiu, en entorn web, a la que es pot accedir a través de la pàgina del Port de Tarragona (www.porttarragona.cat).

Aquesta nova eina permet fer recerques simples i avançades en funció dels diferents camps: títol del llibre, autor, any d'edició, etc. En ésser en entorn web l'actualització del catàleg es fa gairebé a temps real, cosa que la converteix en una molt bona eina per a difondre els nostres fons bibliogràfics (8.900 volums) que, d'altra banda, augmenten de manera progressiva gràcies al programa d'intercanvi de publicacions amb més de 70 entitats culturals, més les adquisicions que es fan d'obres per al nostre fons de Biblioteca. A banda de l'intercanvi també hem iniciat aquest any 2008 la campanya de gestió dels duplicats que consisteix en anar fent llistats de manera periòdica, tant de duplicats de llibres que arriben per diverses vies com d'obres que resten fora del nostre àmbit; no podem oblidar que la nostra Biblioteca és força específica i que es pretén continuar amb aquest criteri.

Els llistats de duplicats es distribueixen per correu electrònic, en primer lloc, a la resta d'arxius portuaris de l'Estat espanyol, les biblioteques dels quals són semblants a la nostra i poden mostrar més interès; en segon lloc,

s'ofereixen als centres adscrits al programa d'intercanvi de publicacions i, finalment, als treballadors de l'administració portuària.

Quant a l'Hemeroteca, que actualment compta amb 374 capçaleres entre revistes i diaris marítims, ha rebut un important revulsiu en aquest any 2008 arran de la posada en marxa de la distribució digital de sumaris i duplicats.

A finals d'any vàrem presentar la proposta de creació de la **Unitat de Documentació i Biblioteca** dins l'Arxiu, que comportava una revisió de la tasca duta a terme fins a aquell moment, així com una reconversió de la mateixa, més en sintonia amb la societat de la informació i del coneixement que ens envolta i amb les noves necessitats del personal de l'administració portuària; és a dir, l'Arxiu, aposta per un nou Servei de Documentació, de cara a cobrir i a satisfer les peticions dels nostres usuaris, amb la pretensió de ser un referent dins l'organisme per a resoldre totes aquelles qüestions que puguin sorgir relacionades amb la gestió de la informació i a la localització de recursos en xarxa, racionalitzant aquesta informació arribada per diferents vies: Internet, premsa diària, revistes especialitzades o biblioteca.

En altres paraules, l'Arxiu vol donar una imatge diferent a la que fins ara potser ha tingut, especialment de cara als usuaris interns, de magatzem de documents, i canviar-la per la de banc d'informació; pretenem apropar aquesta informació a tots aquells que la necessitin per desenvolupar millor la seva feina diària aprofitant el bagatge que hem adquirit al llarg de més de 20 anys al servei de l'administració portuària.

Una de les primeres actuacions feta en aquest sentit, ha estat la de centralitzar l'arribada de revistes que abans tenia lloc en diferents departaments de l'APT en l'Arxiu, i fer-ne la distribució de sumaris a través del correu electrònic. Prèviament es va fer un sondeig per col·lectius professionals als quals es van passar els títols de les revistes que es rebien a l'APT perquè mostressin les seves prioritats a rebre'n els sumaris; regularment, aquests, es passen a les persones interessades que en cas de necessitar-ho, poden demanar un article d'una revista determinada. La proposta, cal apuntar, que ha estat molt ben rebuda pels professionals de

l'APT, alguns dels quals no tenien fàcil accés a aquestes publicacions; d'aquesta manera el circuit de les revistes està definit segons els perfils dels usuaris, operació que, sens dubte, facilita la feina diària d'uns i altres.

A banda de la distribució de sumaris, i donat que d'algunes revistes se'n rep més d'un exemplar, hem endegat també la distribució de duplicats de revistes que, de la mateixa manera que la de llibres, ha tingut molt bona acollida entre els arxius i biblioteques.

Difusió i divulgació

Gran part de les actuacions que s'han fet en aquest any 2008 s'han centrat en difondre l'ingrés del nou fons de Capitanía Marítima a l'Arxiu i també en la 3a edició del **Premi d'investigació del Port de Tarragona**, utilitzant els canals habituals: premsa escrita local i marítima, internet i, en el cas del premi, amb la tramesa del tríptic de les bases als arxius i centres culturals d'interès.

El mes de febrer presentàrem una comunicació al VIII Congrés d'Anabad (Federación Española de Asociaciones de Archiveros, Bibliotecarios, Arqueólogos, Museólogos y Documentalistas), amb el títol "Los archivos portuarios, la memoria escrita de los puertos", en el marc d'una Taula Rodona sobre arxius d'empresa presentada per Manuel Carnicero Arribas, president de l'Associació d'Arxivers de la Comunitat Autònoma de Madrid.

Hem publicat diversos articles en les revistes *Alport*, *Unió de Jubilats del Port*, *Diari de Tarragona*, *Butlletí de l'Associació d'Arxivers de Catalunya*, *Cultura i Paisatge a la Ruta del Cister*, i *Revista de Historia Naval* amb els següents títols:

- "El fondo histórico de la Capitanía Marítima de Tarragona ingresa en el Archivo del Puerto"
- "Les incursions de pirates a la nostra costa"
- "La connexió del Port de Tarragona amb les comarques de l'interior: la construcció de la carretera de Lleida al segle XIX"
- "L'Arxiu custodia el fons documental del Port"
- "L'activisme cultural a Tarragona a l'etapa final del franquisme"

- "La reconstrucció del Port després de la Guerra del Francès"
- "De l'arxiu a l'arxiver. Coia Escoda Múrria. Arxiu del Port de Tarragona".
- "Los ingenieros militares, partícipes de las obras del Puerto de Tarragona en el siglo XVIII".

I continuant amb el capítol de difusió s'han renovat els continguts de la pàgina web del Port de Tarragona, els apartats corresponents a la història del port i el de l'Arxiu, del qual s'han actualitzat les dades i s'ha renovat l'accés al catàleg de la Biblioteca per raó del canvi d'aplicació informàtica.

Exposicions

Aquest any 2008 i amb motiu de la celebració del 40è aniversari de la fundació de la Llibreria de la Rambla de Tarragona el 14 de desembre de 1968, l'Arxiu del Port i l'APT, es van voler sumar a l'homenatge a aquest establiment de la ciutat que durant més de 20 anys va ser el centre cultural de Tarragona durant els darrers anys de la dictadura franquista.

La Llibreria de la Rambla acollí actes de tota mena: conferències, exposicions d'art, presentacions de llibres, recitals de poesia, etc., als quals assistiren personalitats del món de l'art, de la política, de la literatura..., que aportaren el seu gra de sorra perquè el català i les idees de llibertat no morissin en una època de censura i repressió.

L'exposició, que comptà amb documents originals del Fons Llibreria de la Rambla dipositat a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona, així com amb obres pictòriques cedides per particulars, fotografies i llibres, romangué oberta des del 30 d'octubre al 30 de novembre al Tinglado 4 del Moll de Costa.

El recorregut de l'exposició s'iniciava amb una contextualització genèrica dels anys 60: el marc econòmic, la societat i la cultura. Després es presentava la fundació de la Llibreria de La Rambla i seguidament les activitats més destacades que s'hi van dur a terme, especialment des de dues vessants, la de l'art i la de la literatura. De manera monogràfica

destacaven quatre actes: la Setmana Cultural Valenciana, l'Homenatge a Joan Miró, la festa del llibre i l'exposició dedicada als modernistes del Camp de Tarragona.

Per acompanyar el discurs expositiu s'habilità un petit espai per poder veure còmodament un enregistrament audiovisual basat en l'entrevista feta a tres personatges cabdals en la fundació de la Llibreria de la Rambla.

Assessoraments

Com a referent cultural que pretén ser l'Arxiu del Port, tant per als usuaris externs com per als interns, la tasca d'assessorament en temes diversos ha esdevingut una feina habitual en el nostre dia a dia; així, en aquest any 2008 cal destacar l'elaboració del text per al díptic 36 Milions de Tones, presentat el mes de febrer amb motiu d'haver superat l'any 2007 els 36 milions de tones de mercaderies carregades i descarregades al Port de Tarragona, xifra rècord mai abans obtinguda. S'ha treballat a més amb el guió del DVD institucional del Port de Tarragona, l'edició del qual està prevista per a l'any 2009.

Com en els últims anys, també s'ha col·laborat, estretament, amb el Servei de Publicacions del Port de Tarragona, i en concret en aquest any 2008, amb l'edició i difusió posterior de l'obra d'Anton Jordà, *El derecho portuario en la historia* i en la preparació i revisió de textos i imatges del llibre de Joan Alió, *Els agents portuaris de Tarragona fins 1985*, que veurà la llum la primavera del 2009.

Formació del personal

El personal adscrit a l'Arxiu del Port, ha anat realitzant cursos específics i assistint a jornades, relacionades amb les tasques que desenvolupen com ara:

- Tarragona a l'època de Cristòfor Colom. Jornades d'Estudi i Debat, organitzades per l'Arxiu Històric de Tarragona.

- Jornada sobre la conservació i l'eliminació de documents: avaluació i tria, organitzat per l'Escola d'Administració Pública.
- Jornada Innova DOC 08 "L'espai d'innovació en gestió documental".

I, com cada any, juntament amb el Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona i l'Associació d'Arxivers de Catalunya, s'ha contribuït a l'organització dels següents cursos:

- Signatura digital i certificació digital
- Curs d'arxius d'entitats i d'associacions

Visites

El dia 8 d'abril de 2008, un grup de 17 alumnes de l'IES Torreforta van visitar el nostre centre d'Arxiu, amb l'objectiu de fer un Taller de Recerca sobre l'evolució de la ciutat en els darrers 100 anys a través de les imatges; així doncs, durant la seva estada a l'Arxiu, se'ls mostrà detalladament el fons fotogràfic, algunes imatges del qual els foren proporcionades per tal de formar part d'una exposició.